

PRZYKŁADOWA PEŁNA ODPOWIEDŹ

Utopijny i realny obraz rzeczywistości. Omów zagadnienie na podstawie *Przedwiośnia* Stefana Żeromskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

LEKTURA BAZOWA

Stefan Żeromski,
Przedwiośnie

EPOKA

Dwudziestolecie
międzywojenne

CZAS

WYPOWIEDZI
ok. 4 min

OPRACOWANIE

nauczyciele
Odrabiamy

ZESKANUJ TELEFONEM ALBO KLIKNIJ

Kursy maturalne

Pakiet 10 kursów do
matury 2027 od
Odrabiamy.pl.

Przećwicz to pytanie

Darmowy symulator
matury ustnej. Ocena
wg kryteriów CKE.

Posłuchaj

Darmowy kurs z
opracowaniem pytań
jawnych 2027.

JAK Z TEGO KORZYSTAĆ

To gotowa wypowiedź, taka jak na egzaminie. Etykiety na marginesie pokazują, z jakich kroków się składa. Nie ucz się jej na pamięć: zbuduj własną według tego samego planu, a potem sprawdź się w symulatorze (kod QR „Przećwicz to pytanie” wyżej).

TEZA

wstęp, który od razu
mówi, co będziesz
udowadniać

Utopia to obraz, projekt idealnego państwa, w którym panują równość, sprawiedliwość i dobrobyt. Pierwsze literackie utopie powstawały już w starożytności - należą do nich m.in. *Państwo* Platona. Samo zaś pojęcie wywodzi się z dzieła Thomasa More'a pt. *Utopia*. Wizje te były jednak niemożliwe do zrealizowania, odległe od rzeczywistości, stąd słowo utopia oznacza coś nierealnego, czego nie można stworzyć.

O tej rozbieżności czytamy w *Przedwiośniu* Żeromskiego. W książce dochodzi do rozczarowującego zderzenia snu o Polsce z rzeczywistością.

Z LEKTURY

sceny i postacie z
lektury bazowej
omówione pod tezę

Utopijny obraz ojczyzny przedstawił głównemu bohaterowi Seweryn Baryka podczas podróży do Polski. Zmęczony, schorowany mężczyzna pragnął, by jego syn mimo wszystko kontynuował podróż, dlatego opowiedział mu historię szklanych domów, utrzymując, że nowatorskie budynki widział na własne oczy. Według Baryki ich budowniczym był jego krewny. Wykorzystywał on nowoczesną i ekologiczną technologię tworzenia bardzo wytrzymałego szkła, odpornego na zniszczenia, a jednocześnie taniego i dostępnego dla wszystkich. Z takiego szkła bardzo szybko budowało się sterylne, funkcjonalne domy, w których ścianach latem płynęła zimna woda, a zimą - ciepła. Mieszkanie w nim było bardzo komfortowe. Ponadto szklane domy wyróżniały się estetycznie - mieniły się wszystkimi kolorami tęczy.

Sądzę, że opowieść Seweryna wyrażała jego wiarę w odrodzoną, silną Polskę, a jednocześnie odpowiadała komunistycznym sympatiom Cezarego. Jego przyjazd do kraju przyniósł jednak wielkie rozczarowanie. Zamiast postępu technologicznego i dobrobytu bohater zobaczył nędzę i zapaść gospodarczą. Bohater szczególnie współczuł chłopom z Nawłoci. Żyli oni na skraju ubóstwa, podczas gdy wyższe warstwy cieszyły się dostatkiem. Podobne warunki panowały także w dzielnicy żydowskiej w Warszawie. W powieści pojawiają się naturalistyczne obrazy brudnych ulic, wychudzonych, chorych dzieci czy ludzi walczących na targowisku o pożywienie. Taki obraz silnie kontrastował z wizją szklanych domów. Był jednak zgodny z powojenną rzeczywistością.

KONTEKST

drugi tekst lub zjawisko,
zestawione z lekturą

W tamtym okresie Polska była przecież zrujnowana i podzielona. Wskutek działań wojennych ucierpiało nie tylko społeczeństwo, ale też gospodarka. Ceny towarów i usług były bardzo wysokie, a jednocześnie obniżył się poziom życia społecznego, przez co dochodziło do strajków. Taki opis warunków życia odpowiadał więc rzeczywistej sytuacji w kraju, a szklane domy pozostawały jedynie utopią.

WNIOSEK

spięcie obu części i
odpowiedź na pytanie

Przejdę do podsumowania. Powieściowe utopie ukazują olbrzymi kontrast między sferą wyobrażeń a rzeczywistością. Brutalna konfrontacja Cezarego z sytuacją w niepodległej Polsce pozbawiła go wszelkich złudzeń i silnie rozczarowała.